

**A Nyíregyházi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: 2.Pf.20.174/2021/7.
A tanács tagjai: Dr. Dobó Katalin a tanács elnöke
Sterné dr. Deák Andrea előadó bíró
Dr. Sipos Elvira bíró
A felperes: Lombard Lízing Zrt.
(6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 85-87., Cg.06-10-000062)
A felperes jogi képviselője:

Az alperes:

Az alperes jogi képviselője:

dr. Taraszovics Ilona
(4400 Nyíregyháza, Szent I. u. 1-3/10.)

A per tárgya: szerződésszegésből eredő követelés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és az elsőfokú határozat száma:
Nyíregyházi Járásbíróság 2020. október 12. napján kelt
27.P.22.556/2018/48. számú ítélete

A fellebbezést előterjesztő fél:
Az alperes

A fellebbezés sorszáma: 27.P.22.556/2018/52.,57.

Rendelkező rész

A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a felperes keresetét elutasítja. Mellőzi az alperes marasztalását a felperes részére 15 napon belül 1 697 237 (egymillió-hatszázkilencvenhétezer-kettőszázharminchét) forint tőketartozás, 28 971 (huszonnyolcezer-kilencszázhetvenegy) Ft késedelmi kamat, 1 617 120 (egymillió-hatszázötvenháromezer-hatszázötven) forint után 2018. szeptember 12. napjától a kifizetés napjáig járó a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat, valamint 209 609 (kétszázkilencezer-hatszázkilenc) Ft perköltség megfizetésére.

A törvényszék kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 84 800 (nyolcvannégyezer-nyolcszáz) forint elsőfokú perköltséget.

A törvényszék kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 42 400 (negyvenkétezer-négyszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Nyíregyházi Törvényszék
2.Pf.20.174/2021/7.

Az alperes részére engedélyezett, az illetékre kiterjedő személyes költségfeljegyzési joga folytán le nem rótt 135 800 (egyszázharmincötezer-nyolcszáz) Ft feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére a felperest kötelezi a Magyar Állam javára külön felhívásra, az ott megjelölt módon és időben.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felülbírálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes jogelődje, a Lombard Finanszírozási Zrt. hitelező és az alperes között 2007. szeptember 24. napján _____ szám alatt egyedi kölcsönszerződés jött létre azzal a céllal, hogy az alperes a felperesi jogelőd által nyújtott kölcsön felhasználásával a kölcsönszerződésben megjelölt _____ típusú gépjármű tulajdonát a szállítótól, a _____-től megszerezze. A gépkocsi bruttó vételára 3 190 000 Ft volt, melyet az alperes a felperes által biztosított 2 552 000 Ft kölcsönösszegeből és 638 000 Ft saját erőből finanszírozott. A szerződésben a felek a törlesztőrészletek számát 120 hónapban határozták meg, a törlesztőrészletek összege havi 30 837 Ft volt. Az első részlet esedékességének napjaként 2007. október 25. napja lett megjelölve, majd ezt követően a törlesztőrészletek minden hónap 25. napján váltak esedékessé. A teljes hiteldijmutató mértékét (THM) a felek 8,98 %-ban határozták meg. A kölcsönszerződéshez kapcsolódóan a mértékadó devizanem a svájci frank (CHF). A kölcsönvevő által az üzletszabályzat alapján választott kamatváltozás I. és kamatváltozás II. elszámolási mód a havi fix devizakonstrukció volt. A kölcsönszerződés aláírásakor az alperes kijelentette, hogy az egyedi kölcsönszerződésben, valamint az annak hátoldalán lévő HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette, azokat a nyilatkozata aláírásával magára nézve kötelezőnek ismerte el. Megbízta a hitelezőt, hogy a kölcsön összegét az üzletszabályzatban foglalt feltételek szerint közvetlenül a szállítónak, vagyis a _____-nek folyósítsa.
- [2] A Lombard Finanszírozási Zrt. 2010. augusztus 31. napjával beolvadt a felperesi gazdasági társaságba, mely a felperesi jogelőd általános jogutódjává vált. A felperes a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződésére vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendelkezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolási szabályairól és egyes rendelkezéseiről szóló 2014. évi II. törvényből (továbbiakban: DH 2 törvény) eredő jogszabályi kötelezettségre tekintettel az árfolyamrésből, illetőleg az egyoldalú szerződésmódosításból eredő tisztességtelenül felszámított összeg (97 113 Ft) kapcsán az elszámolást 2015. április 20. napján elkészítette, az elszámolást az alperes részére megküldte, az alperes azt személyesen 2015. április 28. napján átvette. Az elszámolás felülvizsgált elszámolásnak minősül.
- [3] A felperes a kölcsönszerződést 2012. június 18. napján kelt levelében 2012. szeptember 30. napjára felmondta. A felmondásban közöltek szerint a felmondás napjáig esedékessé vált, meg nem fizetett tartozás összege 141 212 Ft, mely összegből 103 284 Ft a tőketartozás, 5 139 Ft a késedelmi kamat, 25 669 Ft a kamat és 7 120 Ft az egyéb összeg. A felmondásban a felperes a szerződés megszűnésének napjával esedékessé váló lejárt tőketartozásként 1 484 061 Ft-ot, lejárt kamat terhelés címén 1 191 Ft-ot, árfolyamváltozás II. címén 1 001 923 Ft-ot, árfolyamváltozás I. címén 635 041 Ft-ot, az árfolyamváltozás kamataként 104 653 Ft-

Nyíregyházi Törvényszék
2.Pf.20.174/2021/7.

ot, a hirdetményben meghatározott ügyviteli költségként 74 203 Ft -ot és szerződéskezelési díjként 810 Ft -ot tüntetett fel. Az alperes a szerződés felmondását 2012. június 22. napján személyesen átvette.

Kereseti kérelem, ellenkérelem

- [4] A felperes a fizetési meghagyással indult eljárásból perré alakult eljárásban a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 198. §, 201. §, 272. § (1) bekezdés, 274. § (2) bekezdés, 298. §, 318. § (1) bekezdés, 319. § (1)-(2) bekezdés és 523. § alapján kérte az alperest kötelezni arra, hogy fizessen meg a részére 1 697 237 Ft tökekövetelést, 28 971 Ft szerződéses késedelmi kamatot, 1 617 000 Ft kamat után annak a 2018. szeptember 12. napjától számított mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres mértékű szerződéses kamatát, továbbá perköltséget.
- [5] Az alperes ellenkérelmében kérte a felperes keresetének elutasítását. Ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy:
- becsapták, tévedésbe ejtették a szerződés megkötésekor,
  - nem volt a hitelfelvétel előtt megfelelő hitelbírálat,
  - nem volt hitelképesség bírálat,
  - nem kapott tájékoztatást az árfolyamváltozás kockázatáról.
- [6] Az elsőfokú bíróság a 2018. november 6. napján kelt 4. számú végzésével a felperes keresetét az alperes részére közölte és felhívta, hogy terjesszen elő írásbeli ellenkérelmet. A bíróság 4. számú keresetközlő végzését az alperes 2018. november 9. napján átvette. A bíróság a perfelvételt 2019. december 11. napján tartott tárgyaláson a 27/II. számú végzésével lezárta. Az elsőfokú bíróság a 2019. december 9. napján kelt 27.P.22.556/2018/26. számú végzésével az alperes 8. sorszám alatt 2019. január 16. napján előterjesztett viszontkereset levelét a hiánypótlási kötelezettség nem teljesítésére hivatkozással visszautasította. Az alperes a jogi képviselője útján a 2020. május 12. napján előterjesztett előkészítő iratában újabb jogi érvelést és újabb tényeket adott elő. Az elsőfokú bíróság a 2020. május 29. napján kelt 41. sorszámú végzésével az alperes előkészítő iratának ellenkérelem módosítást tartalmazó részét visszautasította.

Az elsőfokú bíróság döntése és jogi indokolása

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1 697 237 forint tőketartozást, 28 971 Ft késedelmi kamatot, 1 617 120 forint után 2018. szeptember 12. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatát, valamint 209 609 forint perköltséget.
- [8] Az elsőfokú bíróság a döntésének indokolása körében hivatkozott a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 523. § (1) bekezdésére, 685. § e/pontjára, 200. § (2) bekezdésére, 205. § (3) bekezdésére, 205/B. § (1) bekezdésére, 209. § (1) bekezdésére, 209/A. § (2) bekezdésére, 210. § (1) bekezdésére, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződésére vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 1. § (1) bekezdésére, a felperes által becsatolt üzletszabályzatra, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rHpt) 78. § (1) bekezdésére, az rHpt. 203. § (6)-(7) bekezdésére, a Kúria 6/2013. és 2/2014. számú polgári jogegységi határozataira.

- [9] Az elsőfokú bíróság az alperesnek a tévedésbe ejtésen alapuló kifogását nem találta megalapozottnak tekintettel arra, hogy az alperes a személyes meghallgatása során maga is elismerte, hogy a finanszírozási kérelmet és az egyedi szerződést ő írta alá, mely okiratok tartalmazzák, hogy a mértékadó devizanem svájci frank. Az elsőfokú bíróság e körében érvelt azzal is, hogy az alperes a kifogása megalapozottságának érdekében bizonyítási indítvánnyal nem élt, ennek okán a bizonyítás elmaradásának következményeit az alperes viseli a Pp. 265. § (1) bekezdés alapján.
- [10] Súlytalannak tartotta az alperesnek azt a kifogását is, melyben arra hivatkozott az alperes, hogy nem volt megfelelő a hitelbírálat és a hitelképesség vizsgálata. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes igazolta a hitelbírálat elvégzését, e körben utalt az alperes által aláírt finanszírozási kérelem I., finanszírozási kérelem II. és finanszírozási kérelem III. megnevezésű okiratokra. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a hitelkérelemben szereplő 135 000 Ft jövedelemmel nem rendelkezett tekintettel arra, hogy az alperes elismerte, hogy a finanszírozási kérelmet ő írta alá, mindezt a nyilatkozatot az alperes büntetőjogi felelőssége tudatában tette. A finanszírozási kérelem tartalmi vizsgálata körében az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, abból a tényből, hogy a kézírásos beírás csak a munkáltató adószámát tartalmazza, a jövedelem összege pedig gépirással került beírásra az következik, hogy az alperes jövedelme az alperes aláírása előtt került feltüntetésre.
- [11] Az elsőfokú bíróság nem tartotta megalapozottnak az alperesnek az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatási hibán alapuló semmisségi kifogását sem. Az elsőfokú bíróság megvizsgálva a perbeli szerződéses jogviszonyt megállapította, hogy a szerződés részévé vált az üzletszabályzat, melynek I.23., I.25.b., IV., VI., V., továbbá XI.4. pontjai tartalmazzák az árfolyamkockázat mibenlétét és annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatásának a mechanizmusát és a tájékoztatási kötelezettséget is, mely szerint az árfolyamkockázat viselésére az alperes köteles. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az üzletszabályzat fenti rendelkezése megfelelt az rHpt. 203. § (6)-(7) bekezdéseiben foglaltaknak.
- [12] Az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a perbeli szerződéses dokumentumok egy általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára is világosan és érthetően tartalmazzák tájékoztatást arra nézve, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa (üzletszabályzat I.23., XI.4. pontjai).
- [13] Az elsőfokú bíróság a felperesi követelés összecszerúségét is megalapozottnak találta figyelemmel a felperes által az elsőfokú eljárás során csatolt számításokra, kimutatásokra, valamint arra, hogy az alperes a felperesi követelés összecszerúségét érintő, azt vitató tényelődást az elsőfokú eljárás során nem terjesztett elő.

Fellebbezés, ellenkérelem

- [14] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen, annak megváltoztatása, a felperes kereseti kérelmének az elutasítása, valamint a felperes első- és másodfokú perköltség fizetésére kötelezése iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369. § (3) bekezdés a/, c/, d/ és e/pontjaira alapította.
- [15] Indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást részben tévesen, iratellenesen és megalapozatlanul állapította meg, az ítéletben túlnyomó részt helytelen jogi értelmezést, jogi következtetést állapított meg.

- [16] Hangsúlyozta, a kölcsönszerződés nem jött létre érvényesen, az semmis, mert az rPtk. 29. § (3) bekezdésébe ütközik. A szerződés semmissége körében hivatkozott az rPtk. 217. § (1) bekezdésére, valamint a 87/102. EK irányelv 4. cikk (1)-(3) bekezdésére, az rHpt. 203. § (6)-(7), 210. § (1), az rPtk. 218. § (1), az rPtk. 217. § (1) bekezdéseibe. A semmisség körében utalt továbbá az rHpt. 213. § (1) bekezdés a/, b/, c/ és e/pontjaira is.
- [17] Az rPtk. 209. és 209/A. §-ok körében rámutatott arra, hogy az árfolyamkockázat adósra hárítása tisztességtelen szerződési feltétel, mert kockázat feltárás hiányában az árfolyamkockázatból követelés nem érvényesíthető vele szemben figyelemmel arra, hogy az nem vált a szerződés részévé, így ez akár a szerződés részbeni vagy teljes semmisségét is megalapozhatja.
- [18] Kifejtette, hogy a felperesi kereset összecszerúsége nem a DH2 törvény 37/A. §-ban foglalt elvárásnak megfelelően került előterjesztésre, e körben utalt a bizonyítási érdekre és a bizonyítási szükséghelyzetre is. Hangsúlyozta, hogy a törvényi elszámolás önmagában még nem váltja ki a követelés összecszerúségének a megfelelő indokolását, ugyanis az elszámolásból nem derül ki, hogy a futamidő kezdetétől az adós befizetéseit hogyan, mire számolták el, a törlesztőrészleten belül milyen volt a költség, kamat, tőke aránya és hogyan változott a tőketartozás hónapról hónapra.
- [19] Érvelt azzal is, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza az ügyleti kamatot, emiatt az az rHpt. 213. § (1) bekezdés c/pontjába ütközik, és ezért semmis.
- [20] A fellebbezésében előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tájékoztatás megfelelősége körében is téves jogkövetkeztetést vont le. Kiemelte, hogy elsődlegesen a felperesnek kellett bizonyítani, hogy a tájékoztatás megfelelő volt és csak ezen bizonyítási kötelezettség teljesítését követően kell neki bizonyítania azt, hogy számára a tájékoztatás nem volt kellően világos és kellően egyértelmű. Kifejtette, hogy sem a szerződés, sem az üzletszabályzat, sem a meghallgatott tanú vallomása nem bizonyította azt, hogy a felperes megfelelő tájékoztatást adott a részére, így az elsőfokú bíróság ezt a kifogását megalapozatlanul utasította el. Álláspontja szerint az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos tájékoztatás elmaradása vagy nem megfelelő volta esetén tisztességtelen és így érvénytelen a szerződésnek az a rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot a fogyasztó viseli. A fellebbezésében és az ahhoz csatolt mellékletben más bíróságok döntéseire utalva kifejtette, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, annak érvénytelensége az egész szerződés érvénytelenségét eredményezi. Az érvénytelenség általános jogkövetkezménye pedig az, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani és az a kereset elutasítását eredményezi. Utalt a Kúria érvénytelenségi perekkel foglalkozó konzultációs testülete 2019. április 10-i üléséről készült emlékeztető 4-8-9. pontjaiban foglaltakra is.
- [21] Hangsúlyozta, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeit a bíróság csak erre irányuló kérelem alapján alkalmazhatja, a felperes pedig csak az ügyleti kamat hiánya miatt terjesztett elő kereseti kérelmet az érvényessé nyilvánítás körében. Rámutatott arra is, hogy a kamat feltüntetésének hiánya miatt előálló semmisség általánosságban kiküszöbölhető, azonban jelen perben erre nem volt lehetőség figyelemmel arra, hogy a tisztességtelenség jogkövetkezményeként az egész szerződés dőlt meg.
- [22] Vitatta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását is, mely szerint ő az összecszerúséget nem vitatta volna, e körben utalt a 2019. szeptember 30. napján tartott tárgyalásról készült 18. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldal első bekezdésére. Érvelése szerint a felperesi számításból nem nyomon követhető az, hogy az elszámolás összegéből a felmondást megelőző időszakra mennyi forint összeg esett. Nem értett egyet az elsőfokú bíróság ítélete 39., 40., 42., 69.

pontjaiban foglalt indokokkal sem, véleménye szerint ezen indokok téves jogi értelmezésen alapulnak.

- [23] A **felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte** az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését. Érvelése szerint azért is megalapozatlan az alperes fellebbezése, mert olyan tényekre, jogi érvelésre hivatkozik, amelyek az elsőfokú bíróság 41. sorszámú végzésével visszautasított ellenkérelem módosításában szerepeltek, nyilvánvalóan ezek a tények nem képezhetik jelen eljárás tárgyát miután az elsőfokú eljárásnak sem képezték a tárgyát az elsőfokú bíróság 41. számú döntésében foglaltakra tekintettel.
- [24] Új ténynek és jogi érvelésnek minősítette az ellenkérelmében a felperes az alperesnek az rHpt. 213. § (1) bekezdés a/, b/, c/, és e/ pontjaira történő hivatkozását, melyek ugyancsak nem vizsgálhatóak álláspontja szerint jelen perben.
- [25] A finanszírozási kérelem körébe kifejtette, hogy a rHpt. 78. §-a rá nem vonatkozik, az csak hitelintézetekre vonatkozik, a felperesi társaság pedig pénzügyi vállalkozásnak minősül. Hangsúlyozta, hogy a szerződés megkötését megelőzően a finanszírozási kérelmet az alperes aláírta, a jövedelme összegét az alperes maga adta meg.
- [26] Egyetértett az elsőfokú bíróságnak a deviza alapú szerződés megkötésére irányuló akarat körében kifejtett álláspontjával is.
- [27] Hangsúlyozta, hogy az alperestől elvárható, hogy a szerződés megkötését megelőzően a szerződést, az annak részét képező rendelkezéseket és az üzletszabályzatot is elolvassa. Kifejtette, az alperes nem minősül ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztónak figyelemmel arra, hogy a szerződés megkötésekor nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Elvárható ugyanis a fogyasztótól, hogy egy hosszú távra szóló és nagyösszegű fizetési kötelezettséget keletkeztető szerződés megkötését megelőzően részletesen tájékozódjon, ennek elmaradása az ő terhére nem értékelhető.
- [28] Osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tekintetében is. Véleménye szerint az üzletszabályzat rendelkezéseiből egyértelműen kitűnik, hogy az árfolyamváltozásnak milyen következménye lehet a törlesztőrészletre, egyértelműen megállapítható, hogy a szerződés árfolyamkockázattal jár, amelynek nincs korlátja és ezt az alperes köteles viselni. Rámutatott arra is, hogy egyébként az árfolyamváltozást érintő tájékoztatás az üzletszabályzat elején a fogalom meghatározások körében találhatóak, vagyis nincsenek elrejtve az üzletszabályzat egyes rendelkezései között. Az árfolyamkockázat körében kifejtett álláspontját alátámasztva számos bírósági döntésre hivatkozott és csatolta a fellebbezési ellenkérelméhez.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

- [29] A törvényszék a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 376. § (1) és (2) bekezdései alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el, és megállapította, hogy az nem alapos.
- [30] A fellebbviteli perorvoslat általában teljes átszámzatató hatályú. A fellebbvitel következtében tehát az elsőfokú bíróság hatásköre főszabály szerint teljes egészében átszáll a másodfokú bíróságra. A másodfokú eljárásban fontos kérdés, hogy az elsőfokú ítélet milyen okból támadható, illetve a másodfokú bíróság milyen körben bírálhatja felül az elsőfokú bíróság ítéletét.
- [31] A Pp. 369. § (3) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálhatja az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jognak való megfelelését. Az anyagi jogi felülbírálat során

Nyíregyházi Törvényszék
2.Pf.20.174/2021/7.

- a) a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősítheti, és ennek alapján a tényállást módosíthatja, kiegészítheti,
- b) a fél által az első- vagy másodfokú eljárásban hivatkozott tény megállapítására bizonyítást folytathat le, és annak alapján a tényállást módosíthatja, kiegészítheti,
- c) a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti,
- d) jogszabálysértés megállapítása nélkül is felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését,
- e) határozhat olyan kérdésben, amelyben az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetve nem határozott.

- [32] Az alperes a fellebbezésében a törvényszék anyagi jogi felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés a) c) d) és e) pontjára alapította.
- [33] A felperesnek a fellebbezésében hivatkozott Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontjában foglalt felülbírálati jogkör alkalmazhatósága jogszabálysértést feltételez. A Pp. csak az okszerűtlen mérlegelés felülbírálatát engedi meg, vagyis a bizonyítás eredményének mérlegelése csak akkor hagyható figyelmen kívül, ha az jogszabálysértő, vagy ha a másodfokú bíróság is bizonyítást folytatott le. Szűk értelemben vett felülmérlegelésre, azaz jogszabálysértés megállapítása nélkül a mérlegelés megváltoztatására nincs lehetőség.
- [34] A Pp.369. § (3) bekezdés c) pontjában szabályozott anyagi jogi felülbírálat során a másodfokú bíróság a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti, jogszabálysértés megállapítása nélkül is felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését. A Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában szabályozott anyagi jogi felülbírálati jogkörnek az alapja az, hogy az elsőfokú bíróság határozata szubjektív vagy objektív értelemben nem felel meg a törvénynek azért, mert a döntés alapjául szolgáló elsőfokú bíróság által megállapított tényállás vagy nem egyezik meg az objektív valósággal, vagy az elsőfokú bíróság anyagi vagy eljárásjogi szabályt nem megfelelően alkalmazott. Ezen felülbírálati jogkör keretében a másodfokú bíróság további bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül a megállapított tényállás alapján az elsőfokú bíróságéval ellentétes jogi következtetésre juthat. a megállapított tényeket másként minősítheti. A Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontjára alapított anyagi jogi felülbírálati jogkör gyakorlása során a másodfokú bíróság – jogszabálysértés megállapítása nélkül - felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörében hozott döntését.
- [35] Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására irányuló fellebbezésében előadottakra tekintettel a törvényszék elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperesnek az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás tisztességtelenségére alapított kifogása alapos volt-e.
- [36] **Az alperes a tájékoztatás iratellenes, nem megfelelő volta miatt a kölcsönszerződés tisztességtelenségét megalapozottan állította, figyelemmel a bírói gyakorlatra (BH2020.45., Gfv.VII.30.034/2019/5., Gfv.VII.30.103/2019/6., Gfv.VII.30.447/2019/4.) A 2/2014. PJE határozat 1. pontja szerint a devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Tény, hogy a perbeli esetben a felperes az árfolyam-változásból eredő lehetséges kockázatokról külön tájékoztatást az alpereseknek nem adott, ilyen tartalmú okiratot nem készített. Erre tekintettel az egyedi**

szervződés és az annak elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzat rendelkezéseinek vizsgálata alapján kellett következtetést levonni arra, hogy egy észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára felismerhető volt-e az, hogy az árfolyamváltozás egy ténylegesen fennálló kockázat, amely teljes mértékben őt terheli, és amelynek bekövetkezése adott esetben jelentős mértékben megnövelheti a fizetési terheit.

- [37] Az árfolyamkockázat a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpen és automatikus következmény [6/2013. PJE jogegységi határozat III/2. a) pontjához tartozó indokolás]. A kölcsön- vagy lízingszerződés részét képező általános szerződési feltételeknek a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségét, így az árfolyamkockázat viselését szabályozó kikötései adott esetben nem világos, nem érthető jellegük miatt, a kikötések tisztességtelenségén keresztül idézhetik elő a szerződés érvénytelenségét. Az általános szerződési feltételekben szereplő, az árfolyamkockázat mibenlétére, tartalmára, viselésére vonatkozó kikötés akkor világos és érthető, ha az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára felismerhető, hogy a számára kedvezőtlen árfolyamváltozás korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának felső határa nincs [2/2014. PJE jogegységi határozat III/1. pontjához tartozó indokolás]. A világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság elvéből következően – amelyet az Európai Unió Bírósága többek között a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében is értelmezett – a vizsgált szerződéses feltétel tekintetében a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni a szerződéskötéskor, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, árfolyamkockázat esetén azt, hogy a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan. Nem fogadható el a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként, ha a fogyasztó több, külön okiratban szereplő szerződési feltétel együttes értelmezése, vagy több rendelkezés egybevetése alapján csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását. Amennyiben a szerződési feltételek összetett, nem áttekinthető szerkezeti kialakítása miatt az árfolyamkockázattal kapcsolatos összefüggéseket – az eltérő helyen lévő kikötések felkutatásával és értelmezésével – magának a fogyasztónak kell megkísérelnie azonosítani és felismerni, az általános szerződési feltételek érintett kikötései nem tekinthetők világosnak és egyértelműnek.
- [38] Az üzletszabályzatának nem önmagában, a teljes szerződéses tartalom felől nézve, hanem szigorúan az árfolyamkockázat viselését szabályozó szerződéses kikötések tekintetében kellett logikusan felépítettnek és ebből a szempontból átlátható szerkezetűnek lennie a kereset megalapozottságához.
- [39] Az alperes részére a szerződéskötéshez kapcsolódóan szóban vagy írásban adott külön tájékoztatás hiányában – a felek közti szerződés, a részévé vált üzletszabályzat releváns rendelkezéseit kell tételesen vizsgálni.
- [40] A felek deviza alapú kölcsönszerződésének egyedi része utal a kirovó és a lerovó pénznem eltérésére, mértékadó devizanemként ugyanis a svájci frankot (CHF) jelöli meg, a kölcsön mellett a fizetendő törlesztőrészeket pedig forintban adja meg. Az árfolyamváltozás lehetséges elszámolási módozatai közül az alperes a szerződésben foglaltak szerint a fix törlesztő részletekkel rendelkező deviza alapú finanszírozást (fix deviza konstrukció) választotta. Ezzel kapcsolatban az egyedi lízingszerződésben a következő tájékoztatás szerepel: „A kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolása a futamidő végén történik. A fizetendő kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) esetén a futamidő – azonos törlesztőrészek mellett – meghosszabbodik, a visszajáró kamatváltozás I.-t és kamatváltozás II.-t (árfolyamváltozást) a hitelező visszautalja a kölcsönbevevőnek.”

- [41] Az üzletszabályzat I.7. pontja a Havi Fix konstrukcióval kapcsolatban rögzíti, hogy amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a kamatváltozás II. elszámolása a futamidő végén történik, ha a futamidő alatt nem következik árfolyamesemény. A mértékadó devizanem fogalma alatt az üzletszabályzat I.16. pontja szerint az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott devizanemet kell érteni azzal, hogy amennyiben a mértékadó devizanem forint, úgy értelemszerűen a kamatváltozás II.-re és a kamatváltozás III.-ra vonatkozó rendelkezések nem kerülnek alkalmazásra. A mértékadó árfolyam az üzletszabályzat I.22. pontjának fogalommeghatározásából kitűnően a mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi kölcsönszerződés létrejötte napján. Rendkívüli árfolyameseménynek az üzletszabályzat I.21. pontja értelmében az minősül, ha az árfolyam legalább 150%-kal magasabb a mértékadó árfolyamhoz képest. A kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) az üzletszabályzat I.23.b. pontja szerint a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet: $\text{kamatváltozás II.} = \text{fizetési kötelezettség} \times (\text{fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam} / \text{mértékadó árfolyam} - 1)$. Az esedékessé vált törlesztőrészletekre jutó kamatváltozás II.-t a hitelező az üzletszabályzat IV.6. pontja értelmében utólag – a hirdetményben közzétett gyakorisággal – terheli ki, amennyiben a még ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II. összege legalább a hirdetményben meghatározott mértéket eléri. A szerződés megszűnésekor a hitelező a ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II.-t kiterheli, illetve jóváírja.
- [42] A Havi Fix konstrukcióval kapcsolatban az üzletszabályzat XI. pontjában speciális rendelkezések is szerepelnek. A XI.1. pont kimondja, hogy a kölcsönszerződés futamideje a felek minden egyéb külön jognyilatkozata nélkül meghosszabbodik a kamatváltozás II. megfizetésére rendelkezésre álló fizetési határidő időpontjáig. Az esedékessé vált törlesztőrészletekre jutó kamatváltozás II. a XI.2. pont szerint a hitelezőt a törlesztőrészletek fizetési esedékességének napjával illeti meg azzal, hogy a kamatváltozás II. teljes összegét a hitelező az utolsó törlesztőrészlet esedékessége napjára (elszámolás időpontja) számítja ki (XI.3.a. pont), a hitelező jogosult a kölcsönbevevőt terhelő felszámított kamatváltozás II.-re – attól az időponttól kezdve, hogy az a hitelezőt megilleti, az elszámolás időpontjáig terjedő időszakra – a kalkulációs kamatlábnak megfelelő mértékű kamatot felszámítani azzal, hogy köteles a hitelezőt terhelő felszámított kamatváltozás II. összegével annak felszámításakor a kölcsönbevevő felé fennálló kamatváltozás II. követelését csökkenteni (XI.2.b. pont), a kamatváltozás II.-t a kölcsönbevevő havi részletekben fizeti meg oly módon, hogy a fizetendő részletek nem haladják meg a mértékadó törlesztőrészlet összegét, az első részlet esedékessége pedig az utolsó törlesztőrészlet esedékességét követő 30. nap (XI.2.c. pont), a kölcsönbevevő jogosult a még nem ki nem fizetett részleteket egyoldalúan megváltoztatni, amennyiben a kalkulációs kamatláb változik (XI.2.d. pont), a felszámított kamatváltozás II.-vel kapcsolatos elszámolás időpontjában a hitelezőt terhelő kamatváltozás II.-t pedig a hitelező az elszámolás időpontját követő 10 munkanapon belül megfizeti a kölcsönbevevő részére (XI.2.e. pont). Végül az üzletszabályzat XI.3. pontja kimondja, hogy rendkívüli árfolyamesemény bekövetkezése esetén a hitelező jogosult az esedékessé vált törlesztőrészletekre jutó kamatváltozás II.-t a rendkívüli árfolyamesemény bekövetkeztét követően a kölcsönszerződés futam idejének lejártát megelőzően kiterhelni.
- [43] Az üzletszabályzat V.5. pontja – a szerződési feltételek előzőekben ismertetett fejezetei között, a kölcsönbevevő hét pontba szedett fizetési kötelezettségei körében – annyit rögzít, hogy amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt mértékadó devizanem nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, mely esetben a kölcsönbevevő vállalja a

mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatot. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke Euro esetében a mindenkori intervenció sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az Euro keresztárfolyamának változása.

- [44] Az üzletszabályzat ismertetett kikötései alapján azt az alperes valóban számításba vehette, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, azonban annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az üzletszabályzat több, különböző helyen, nem áttekinthető szerkezetben szereplő, számos esetben egyébként is homályos megfogalmazású szerződési feltételének együttes értelmezése és egybevetése alapján legfeljebb csak kikövetkeztetni tudta. Nem tekinthető ilyen kifejezett magyarázatnak az üzletszabályzat I.23.b., valamint az V.5. pontja sem. Az előbbi szerződéses pont ugyanis csak egy a fogyasztó számára sem az összetevőit, sem a végeredményét tekintve nem számszerűsíthető, nem értelmezhető matematikai képletet rögzít, az árfolyamkockázat lényegének, gazdasági következményeinek szöveges magyarázatát nem adja. Az V.5. pont lényegében a fogyasztó nyilatkozata az árfolyamkockázat viselésére, amelyet azonban – a már kifejtettek szerint – nem előzött meg, nem támasztott alá a pénzügyi intézmény számára előírt tájékoztatási kötelezettség megfelelő tartalmú, igazolt teljesítése. Külön kifejezett magyarázatot, tájékoztatást az üzletszabályzat az árfolyamkockázat mibenlétére, annak a fogyasztó alperes fizetési kötelezettségére gyakorolt hatására vonatkozóan nem tartalmaz.
- [45] Az általános szerződési feltételek ilyen szabályozási megoldása nem felel meg az átláthatóság ismertetett követelményének, nem tekinthető világosnak és érthetőnek. A fenti feltételek sem egyenként, sem összességükben nem nyújtanak elegendő információt ahhoz, hogy az átlagos fogyasztó képes legyen értékelné a nemzeti fizetőeszköz leértékelődésének a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit. A tájékoztatás nem terjed ki világosan és egyértelműen arra, hogy az árfolyamváltozásnak milyen hatása van a törlesztőrészletekre.
- [46] A fentiekre tekintettel a szerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezése az 1959. évi Ptk. 209.§ (1) bekezdésére tekintettel tisztességtelen, ami az 1959. évi Ptk. 209/A.§ (2) bekezdése, és a 239.§ (2) bekezdése alapján a teljes szerződés érvénytelenségét eredményezi, ettől eltérő következtetés levonására az ügyletkötésben részt vevő tanú vallomása sem szolgál alapul, miután a tanú a konkrét ügyletre nem emlékezett.
- [47] Tekintettel arra, hogy az árfolyamkockázat fogyasztóra hárítása a szerződés elsődleges tárgyához tartozik, a főszoolgáltatás része, ezáltal tisztességtelensége a teljes szerződés érvénytelenségéhez vezet, továbbá, hogy a felperes keresetével csak a felek közti szerződés felmondásából eredő követelést érvényesített, a felperes marasztalási keresete az érvényesített jogként megjelölt jogalapon alaptalannak minősült.
- [48] A törvényszék a Kúria 2020. június 16. napján kelt 2.Pf.Gfv.VII.30.274/2019/6., és a 2020. június 30. napján kelt Gfv.VII.30.428/2019/5. döntési tükrében megjegyzi, az érdemi döntés korlátait meghatározza a Pp. 342. § rendelkezése, másrészt ha a felperes keresete az egyedi kölcsönszerződés érvénytelenségének a megállapítása miatt nem alapos, a rPtk. 237. §-a alapján érvényesített igényekre való felhívás - ilyen tartalmú perrendi rendelkezés hiányában - szükségtelen.
- [49] A kifejtettek értelmében a törvényszék a Pp. 383. § (3) bekezdése alapján a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában írt felülbírálati jogkörében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a felperes keresetét a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

- [50] Az alperes által az elsőfokú eljárás során előadottak tükrében olyan kérdés nem merült fel, amelyben az elsőfokú bíróság nem tárgyalt, illetve nem határozott, ezért az alperesnek a Pp. 369. § (3) bekezdés e) pontjára alapított fellebbezési érvelése alaptalan. A peradatok alapján ugyanis kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott arra, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem jött létre érvényesen, a rHpt. 203. § (6)-(7), 210. § (1), 213. § (1) bekezdés a), b), c), és e) pontjaira alapított érvénytelenségi kifogást nem terjesztett elő. Miután a másodfokú eljárásban az új tények előterjesztését megengedő Pp. 373. § -ban írt feltételek nem állnak fenn, a törvényszék az alperesnek a fent hivatkozott kifogásait az eljárása során érdemben nem vizsgálhatta.
- [51] A teljes szerződés érvénytelensége okán a törvényszék a felperesi követelés összezszerűségének a vizsgálatát is mellőzte. A törvényszék a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkörében eljárva a tényállás kiegészítésének, módosításának a szükségessége a felperesi kereset teljes elutasítására tekintettel nem merült fel.
- [52] A törvényszék megjegyzi, az elsőfokú eljárás során az alperes fellebbezésében előadottakkal szemben a felperes az ügyleti kamat hiánya érvényessé nyilvánítás iránti kereseti kérelmet nem terjesztett elő, így a törvényszék az alperes ezen fellebbezési előadását az eljárása során figyelmen kívül hagyta.

Záró rész

- [53] A fellebbezés eredményes lett, ami az elsőfokú eljárásra kiterjedően megváltoztatta a pernyertesség-pervesztesség arányát, az alperes teljes mértékben pernyertes lett. A másodfokú eljárás során a felperes teljes mértékben pervesztes lett, ezért a törvényszék kötelezte a felperest az alperes részére első és másodfokú perköltség megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg általános forgalmi adó nélkül.
- [54] Az elsőfokú bíróság az alperes részére teljes személyes költségfeljegyzési jogot engedélyezett. A teljes mértékben pervesztes felperes a pervesztessége folytán a Pp. 101. § (1) bekezdése alapján köteles a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Nyíregyháza, 2021. április 13. napján

Dr. Dobó Katalin sk. a tanács elnöke
Sterné dr. Deák Andrea sk. előadó bíró
Dr. Sipos Elvira sk. törvényszéki bíró